

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (neljäs jaosto)
17 päivänä joulukuuta 2003

Asia T-324/02

Hans McAuley
vastaan
Euroopan unionin neuvosto

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion täytäntöönpano – Neuvoston
englannin ja irlannin kielten osaston kielellisen neuvonantajan nimitys –
Henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisen viran täyttämistä
koskevan menettelyn päättäminen – Harkintavallan väärinkäyttö –
Vahingonkorvauskanne

Täydellinen teksti ranskan kielellä II - 1657

Aihe: Kanne, jossa vaaditaan yhtäältä sen päätöksen kumoamista, joka sisältyy neuvoston henkilöstö- ja hallintoasioista vastaavan osaston A osastopäällikön 30.1.2002 päivättyyn kirjeeseen, jolla päätettiin henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukainen menettely englannin ja irlannin kielten osaston kielellisen neuvonantajan viran täyttämiseksi ja jolla päätettiin siirtyä henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädettyyn menettelyn seuraavaan vaiheeseen, eli sisäisen kilpailun järjestämiseen, ja toisaalta vahingonkorvauksia.

Ratkaisu: Päätös, joka sisältyy neuvoston henkilöstö- ja hallintoasioista vastaavan osaston A osastopäällikön 30.1.2002 päivätyyn kirjeeseen, jolla päätettiin henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukainen menettely englannin ja irlannin kielten osaston kielellisen neuvonantajan viran täyttämiseksi ja jolla päätettiin siirtyä henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädettyyn menettelyn viimeiseen vaiheeseen eli sisäisen kilpailun järjestämiseen, kumotaan. Kantajan esittämä korvausvaatimus hylätään. Neuvosto velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Tiivistelmä

*1. Henkilöstö – Kanne – Virkamiehelle vastaisen päätöksen käsite – Valmisteleva toimi – Kumoamistuomion täytäntöönpanotoimenä tehty päätös, jonka mukaan avoin toimi täytetään henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun menettelyn sijasta saman artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun menettelyn avulla – Tutkittavaksi ottaminen
(Henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohta ja 90 artiklan 2 kohta)*

*2. Henkilöstö – Kanne – Kumoamistuomio – Vaikutukset – Velvollisuus toteuttaa täytäntöönpanotoimenpiteet – Laajuus – Sekä tuomion perustelujen että tuomiolauselman huomioon ottaminen – Nimittävän viranomaisen sellaisen päätöksen kumoaminen, jossa hylätään henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun palvelukseenottomenettelyn vaiheen päätteeksi esitetty hakemus – Velvollisuus tarkastella hakemus uudelleen – Sisäisen kilpailun, joka on palvelukseenottomenettelyn seuraava vaihe, aloittaminen välittömästi – Lainvastaisuus
(EY 233 artikla; henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohta)*

3. Henkilöstö – Kanne – Vahingonkorvauskanne – Vahingonkorvauskanteen itsenäisyys kumoamiskanteeseen nähden – Tutkittavaksi ottaminen henkilöstösääntöjen mukaisen oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn puuttumisesta huolimatta – Edellytys – Kumoamiskanteeseen suoraan liittyvä vahingonkorvausvaatimus (Henkilöstösääntöjen 90 ja 91 artikla)

4. Henkilöstö – Kanne – Kumoamistuomio – Vaikutukset – Velvollisuus toteuttaa täytäntöönpanotoimenpiteitä – Laajuus – Nimitävän viranomaisen sellaisen päätöksen kumoaminen, jolla hylätään kantajan hakemus ja nimitetään toinen henkilö kyseessä olevaan toimeen – Kantajan nimittämistä koskevan velvollisuuden puuttuminen (EY 233 artikla; henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohta)

5. Henkilöstö – Kanne – Vahingonkorvauskanne – Riidanalaisena olevan lainvastaisen toimen kumoaminen – Kohtuullinen korvaus aineettomasta vahingosta (Henkilöstösääntöjen 91 artikla)

1. Kumoamiskanteen kohteeksi kelpaavia toimia tai päätöksiä ovat vain sellaiset toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttamalla tämän oikeusasemaa selvästi. Silloin kun on kyse toimista tai päätöksistä, jotka tehdään monivaiheisessa menettelyssä, muun muassa sisäisen menettelyn päätteeksi, kannekelpoisia toimia ovat pääsääntöisesti ainoastaan sellaiset toimenpiteet, joissa lopullisesti vahvistetaan toimielimen kanta kyseisen menettelyn päätteeksi; sen sijaan menettelyn kuluessa tehty toimenpiteet, joilla valmistellaan lopullista päätöstä, eivät ole kannekelpoisia. Lisäksi kun on kyse henkilöstökanteista, päätösten valmistelevat toimet eivät ole henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaisia virkamiehelle vastaisia toimia ja niiden lainmukaisuus voidaan kiistää vain sellaisen kanteen yhteydessä, joka koskee kumottavissa olevaa toimenpidettä.

Siltä osin kuitenkin kuin päätös siirtyä henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettusta menettelystä saman artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun menettelyyn avoimena olevan toimen täyttämiseksi muodostaa yhteisöjen tuomioistuinten antaman sellaisen tuomion täytäntöönpanotoimenpiteen, jolla on kumottu nimittävän viranomaisen päätös, jolla edellä mainitun 29 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn menettelyn päätteeksi hylättiin kantajan hakemus ja nimitettiin toinen henkilö kyseessä olevaan toimeen, on katsottava, että kantajalla on oikeus nostaa tästä päätöksestä kumoamiskanne, kun tämän kanteen tarkoitus on, että todetaan, että päätös on tehty vastaajana olevalla toimielimellä EY 233 artiklan mukaisesti olevia velvollisuuksia laiminlyöden.

(ks. 28 ja 34 kohta)

Viittaukset: asia 60/81, IBM v. komissio, 11.11.1981 (Kok. 1981, s. 2639, 9 kohta); asia T-6/93, Pérez Jiménez v. komissio, 15.6.1994 (Kok. H. 1994, s. I-A-155 ja s. II-497, 34 kohta) ja asia T-586/93, Kotzoni v. TSK, 22.3.1995 (Kok. 1995, s. II-665, 28 ja 29 kohta).

2. Kun yhteisöjen tuomioistuimet kumoavat toimielimen toimen, viimeksi mainitun on EY 233 artiklan mukaan toteutettava tuomion täytäntöönpanon edellyttämät asianmukaiset toimenpiteet. Noudattaakseen kumoamistuomiota ja pannakseen sen kaikilta osin täytäntöön toimielimen, jonka toteuttama toimenpide on kumottu, on noudatettava paitsi tuomion tuomiolauselmaa, myös siihen johtaneita perusteluita, jotka ovat tuomiolauselman välttämätön tuki, siltä osin kuin perustelut ovat välttämättömät määritettäessä tuomiolauselman täsmällinen tarkoitus. Nimenomaan perusteluissa yksilöidään täsmällisesti se toimenpiteen kohta, joka on katsottu lainvastaiseksi, ja nimenomaan niistä käyvät tarkasti ilmi ne tuomiolauselmassa todetun lainvastaisuuden syyt, ja nämä syyt asianomaisen toimielimen on otettava huomioon, kun se korvaa kumotun toimenpiteen toisella toimenpiteellä.

Kun on kyse yhteisöjen tuomioistuinten antaman kumoamistuomion vaikutuksista, nämä vaikutukset ovat takautuvia ja niiden vaikutuksesta kumottu päätös siis poistetaan takautuvasti oikeusjärjestyksestä. Vastaajana olevan toimielimen on EY 233 artiklan mukaan toteutettava kumoamistuomiossa todettujen lainvastaisuuksien seurausten poistamiseksi tarvittavat toimenpiteet, mikä tilanteessa, jossa toimi on jo pantu täytäntöön, merkitsee kantajan palauttamista oikeudelliseen tilanteeseen, jossa hän oli ennen toimen antamista.

Tapauksessa, jossa yhteisöjen tuomioistuimet ovat todettuaan ensin, että henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn avoimena olevan toimen täyttämistä koskevan menettelyn yhteydessä on tapahtunut ilmeisiä arviointivirheitä hakijan ja kyseessä olevaan toimeen nimetyn henkilön hakemusten tutkimisessa, kumonnet nimittävän viranomaisen päätöksen, jolla hylättiin kantajan hakemus ja nimitettiin kyseessä olevaan toimeen tämä toinen henkilö, on katsottava, että nimittävä viranomainen ei ole täytäntöönpannut kumoamistuomiota asianmukaisella tavalla, kun se on päättänyt aloittaa palvelukseenottomenettelyn seuraavan vaiheen, toisin sanoen järjestää sisäisen kilpailun, tutkimatta ennalta uudelleen kantajan hakemusta henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla kyseisen tuomion tuomiolauselman ja perusteluiden valossa. Kun nimittävä viranomainen käyttää sillä olevaa harkintavaltaa ja päättää avoimena olevan toimen täyttämistä varten vertailla ylennystä tai siirtoa hakeneiden henkilöiden ansioita, se voi päättää palvelukseenottomenettelyn seuraavien vaiheiden aloittamisesta vasta sen jälkeen, kun se on tutkinut huolella ylennystä tai siirtoa varten esitetyt virkamiesten hakemukset.

(ks. 56, 57, 68 – 70 ja 81 kohta)

Viittaukset: asia 22/70, komissio v. neuvosto, 31.3.1971 (Kok. 1971, s. 263, 60 kohta); asia 92/78, Simmenthal v. komissio, 6.3.1979 (Kok. 1979, s. 777, 32 kohta); asia 21/86, Samara v. komissio, 17.2.1987 (Kok. 1987, s. 795, 7 kohta); yhdistetyt asiat 97/86, 99/86, 193/86 ja 215/86, Asteris ym. v. komissio, 26.4.1988 (Kok. 1988, s. 2181, 30 kohta); asia C-8/99 P, Gómez de Enterría y Sánchez v. parlamentti, 13.7.2000 (Kok. H. 2000, s. I-6031, 19 ja 20 kohta); yhdistetyt asiat T-480/93 ja T-483/93, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, 14.9.1995 (Kok. 1995, s. II-2305, 60 kohta); yhdistetyt asiat T-481/93 ja T-484/93, Exporteurs in Levende Varkens ym. v. komissio, 13.12.1995 (Kok. 1995, s. II-2941, 46 ja 47 kohta); asia T-3/97, Campogrande v. komissio, 19.2.1998 (Kok. H. 1998, s. I-A-89 ja s. II-215, 65 kohta); asia T-47/97, Plug v. komissio, 27.6.2000 (Kok. H. 2000, s. I-A-119 ja s. II-527, 58 kohta); asia T-171/99,

Corus UK v. komissio, 10.10.2001 (Kok. 2001, s. II-2967, 50 kohta); asia T-372/00, Campolargo v. komissio, 23.4.2002 (Kok. H. 2002, s. I-A-49 ja s. II-223, 92 ja 109 kohta); yhdistetyt asiat T-330/00 ja T-114/01, Cocchi ja Hainz v. komissio, 17.10.2002 (Kok. H. 2002, s. I-A-193 ja s. II-987, 36 kohta) ja asia T-119/99, Hoyer v. komissio, 5.12.2002 (Kok. H. 2002, s. I-A-239 ja s. II-1185, 35 kohta).

3. Henkilöstösääntöjen 90 ja 91 artiklan mukaisessa muutoksenhakujärjestelmässä vahingonkorvauskanne, joka on itsenäinen muutoksenhakukeino suhteessa kumoamiskanteeseen, otetaan tutkittavaksi vain, jos sitä on edeltänyt henkilöstösääntöjen mukainen oikeudenkäyntiä edeltävä menettely. Tämä menettely eroaa sen mukaan, aiheutuuko vahinko, jonka korvaamista on vaadittu, henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaisesta asianosaiselle vastaisesta toimesta vai hallinnon menettelystä, joka ei ole luonteeltaan päätöksentekoa. Ensimmäisessä tapauksessa asianosaisen on tehtävä nimittävälle viranomaiselle valitus kyseisestä toimenpiteestä säädetyssä määräajassa.

Toisessa tapauksessa hallinnollinen menettely on sen sijaan aloitettava henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 kohdan mukaisella vahingonkorvausvaatimuksella, ja sen on tarvittaessa jatkuttava kyseisen vaatimuksen hylkäävää päätöstä koskevalla valituksella.

Kun kumoamiskanteen ja vahingonkorvauskanteen välillä on suora yhteys, vahingonkorvauskanne otetaan tutkittavaksi kumoamiskanteen liitännäisenä ilman, että sitä välttämättä on edellettävä sekä kyseiselle viranomaiselle esitetty vaatimus väitetyn vahingon korvaamisesta että tämän vaatimuksen perusteen implisiittisestä tai nimenomaisesta hylkäämisestä tehty valitus. Jos väitetty vahinko ei sen sijaan aiheudu kumoamisvaatimuksen kohteena olevasta toimenpiteestä, vaan useista virheistä ja laiminlyönneistä, joihin hallintoviranomaisen väitetään syyllistyneen, oikeudenkäyntiä edeltävä menettely on ehdottomasti aloitettava vaatimuksella, jossa kyseistä viranomaista kehoitetaan korjaamaan tämä vahinko.

Lisäksi kun kumoamiskanteen ja vahingonkorvauskanteen välillä on suora yhteys, erillisenä nostettu vahingonkorvauskanne otetaan yhä tutkittavaksi, vaikka se olisi voitu nostaa myös kumoamiskanteen liitännäisenä ilman, että sitä on edeltänyt nimittävälle viranomaiselle esitetty vaatimus väitetyn vahingon korvaamisesta ja tämän vaatimuksen perusteen implisiittisestä tai nimenomaisesta hylkäämisestä tehty valitus.

(ks. 91 ja 92 kohta)

Viittaukset: asia T-15/96, Liao v. neuvosto, 6.11.1997 (Kok. H. 1997, s. I-A-329 ja s. II-897, 57 ja 58 kohta); yhdistetyt asiat T-78/96 ja T-170/96, W v. komissio, 28.5.1998 (Kok. H. 1998, s. I-A-239 ja s. II-745, 159 kohta) ja asia T-378/00, Morello v. komissio, 12.12.2002 (Kok. H. 2002, s. I-A-311 ja s. II-1497, 102 kohta).

4. Nimittävän viranomaisen on henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohdan nojalla tutkittava mahdollisimman huolellisesti avointa virkaa koskevat hakemukset, jotka on esitetty ylennystä tai siirtoa varten, mutta sillä ei ole ehdotonta velvollisuutta toteuttaa ylennystä tai siirtoa, vaikka se olisikin vastaanottanut sellaisten virkamiesten päteviä hakemuksia, jotka täyttävät kaikki avointa virkaa koskevassa ilmoituksessa asetetut vaatimukset ja edellytykset. Tästä johtuu, että vaikka nimittävän viranomaisen oli sellaisen tuomion seurauksena, jolla kumottiin sen tekemä päätös, jolla hylättiin kantajan hakemus ja nimitettiin toinen hakija kyseessä olevaan toimeen, tutkittava hakijan hakemus uudelleen, jotta se noudattaisi henkilöstösääntöjen 29 artiklan 1 kohdassa säädettyä ensisijaisuusjärjestystä, sillä ei kuitenkaan ollut velvollisuutta nimittää hakijaa.

(ks. 99 kohta)

Viittaukset: asia C-174/99 P, parlamentti v. Richard, 13.7.2000 (Kok. 2000, s. I-6189, 38 – 40 kohta) ja em. asia Campolargo v. komissio, 93 – 98 kohta.

5. Virkamiehen riitauttaman hallintoviranomaisen päätöksen kumoaminen muodostaa sellaisenaan asianmukaisen ja pääsääntöisesti riittävän korvauksen henkisestä kärsimyksestä, joka virkamiehelle on kumotun päätöksen vuoksi voinut aiheutua.

(ks. 100 kohta)

Viittaukset: asia T-158/89, Van Hecken v. TSK, 28.11.1991 (Kok. 1991, s. II-1341, 37 kohta) ja asia T-52/90, Volger v. parlamentti, 12.2.1992 (Kok. 1992, s. II-121, 46 kohta).